

Samtaleguide

Samtaler om en oppvekst med rus

Forslag til videre arbeid

Kartlegging:

Ved behov kan dere kartlegge både psykiske symptomer, traumer og rusbruk. Kartleggingsverktøyene vi foreslår kan dere bruke uten å ha gjennomgått opplæring i forkant. Det sentrale her er om brukeren selv ønsker det og tåler at du «graver».

Symptomer og lidelser

Symptomer på angst og depresjon

SCL-10

<https://www.helsebiblioteket.no/innhold/lenker/psykisk-helse/skaringsverktoy/scl-10> og <https://korus.no/aktuelt/screeningverktoy-scl-10>

Traumehendelser og traumereaksjoner

TRAPS II

<https://www.nkvts.no/kartleggingsverktoy/>

Rusmiddelbruk

Alkohol: AUDIT-C.

Illegale rusmidler: DUDIT-C

<https://nhi.no/skjema-og-kalkulatorer/skjema/diverse/alkohol-audit>

<https://www.helsebiblioteket.no/liste?sort=A&ct=link&emner=alkohol&tema=rus-og-avhengighet&dokumenttype=verktoy>

Lær mer om eldre og rus: <https://korus.no/verktoy-og-kartlegging/e-laering-aldring-alkohol-og-legemidler>

Sanseforstyrrelser, selvforstyrrelse eller uvanlige opplevelser.

Dersom personen bekrefter flere av vanskene samtaleguidens del F. «Aktuelle plager og vansker» bør du vurdere å (koble på kvalifisert personell og) utrede nærmere for dissosiasjon og psykose.

Dissosiasjon

SDQ-20

En god inngang til dissosiasjon er å etterspørre kroppslig dissosiasjon og sanseforstyrrelser, i SDQ-20 (Somatoform dissosiasjon). Skårer over 35 tyder på at det foreligger en dissosiativ lidelse. En bør da utrede nærmere, for eksempel med DES eller SCID-D.

<https://www.traumebehandling.no/oppdage/utredningsverktoy/kartlegging-av-dissosiative-symptomer/>

Mer informasjon om dissosiasjon kommuneansattes muligheter til å bistå, finner du i arbeidsheftet Kroppen som ressurs <https://korus.no/ansatte/siv-tonje-luneng> .

Psykose

https://www.helsedirektoratet.no/nasjonale-forlop/psykoselidelser-inkludert-mistanke-om-psykoseutvikling-barn-unge-og-voksne/_attachment/inline/552f8b49-8dae-4657-87ee-c697c72ce432:a21d37cb10b41061856448e51cf584fc32ad1e99/Psykoselidelser,%20inkludert%20mistanke%20om%20psykoseutvikling%20%E2%80%93%20barn,%20unge%20og%20voksne.pdf

<https://www.helsedirektoratet.no/nasjonale-forlop/psykoselidelser-inkludert-mistanke-om-psykoseutvikling-barn-unge-og-voksne>

Lær mer om psykose: <https://elaering-psykose.psykopp.no/nb/>

Ressursjobbing:

Ressursjobbing og recoveryorienterte tilbud bør stå sentralt i arbeidet med mennesker. De siste årene er det også blitt vanligere å jobbe tilpasset og systematisk med kroppslig reguleringsstøtte, både for brukere og hjelpere.

Kroppslig reguleringsstøtte

For en kort introduksjon til kroppslig reguleringsstøtte, se filmen:

<https://www.youtube.com/watch?v=-R8MJsOdp-k>

Mer utførlig opplæring i bruken av toleransevinduet og i ressursjobbing finner du i arbeidsheftet Kroppen som ressurs som ligger til nedlastning på denne siden:

<https://korus.no/ansatte/siv-tonje-luneng>

Stressmestring

Det finnes mange ulike tips og verktøy for stressmestring. Her er ett eksempel, fra RVTS.

<https://smart.rvts.no/>